

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
ÖZET	vii
ABSTRACT	ix
ÖNSÖZ.....	xi
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM PSİKOLOJİK TACİZ KAVRAMI

1.1. Psikolojik Tacizin Tarihsel Süreci ve Tanımı	3
1.1.1. Psikolojik Taciz Kavramının Tarihsel Gelişimi.....	3
1.1.2. Psikolojik Tacizin Tanımı.....	5
1.2. Psikolojik Tacizle Karıştırılan Kavramlar	7
1.2.1. İşyerinde Çatışma.....	7
1.2.2. İşyerinde Şiddet	9
1.2.3. İşyerinde Kabalık.....	9
1.2.4. Cinsel Taciz	10
1.2.5. Bullying (Zorbalık).....	11
1.2.6. İşyerinde Stres.....	12
1.2.7. Stalking (Haksız Takip)	12
1.2.8. Mesleki Şiddet	13
1.2.9. İş Sürtüşmesi, Sinizm ve Yabancılaşma	15
1.2.10. Psikolojik Baskı	16
1.2.11. Çalışma Şartlarının İstismarı.....	17
1.3. İşyerinde Psikolojik Taciz Süreci ve Psikolojik Tacize Yol Açan Nedenler	18
1.3.1. Psikolojik Tacizin Ortaya Çıkma Süreci.....	18
1.3.1.1. Leymann Modeli	19
1.3.1.2. İtalyan - Herald Ege Modeli	20
1.3.1.3. Çift Taraflı Psikolojik Taciz Durumu.....	20
1.3.2. Psikolojik Tacize Yol Açan Nedenler.....	21
1.3.2.1. Mağdurdan Kaynaklanan Nedenler	22
1.3.2.2. Failin İşyerinde Psikolojik Tacize Başvurma Nedenleri	22

1.3.2.3. İşyerinden Kaynaklanan Nedenler.....	23
1.4. Psikolojik Tacizin Özneleri.....	23
1.4.1. Fail	23
1.4.2. Mağdur	25
1.4.3. İzleyiciler	26
1.5. İşyerinde Psikolojik Taciz Sayılan Davranışlar ve Psikolojik Tacizin Unsurları	27
1.5.1. İşyerinde Psikolojik Taciz Sayılan Davranışlar	27
1.5.2. Psikolojik Tacizin Unsurları	29
1.5.2.1. İşyeri Unsuru	30
1.5.2.2. Düşmanca ve Ahlak Dışı Davranışlar.....	32
1.5.2.3. Süreklilik Unsuru.....	33
1.5.2.4. Kast Unsuru	35
1.6. İşyerinde Psikolojik Tacizin Etkileri ve Sonuçları	36
1.6.1. İşyerinde Psikolojik Tacizin Etkileri.....	36
1.6.2. İşyerinde Psikolojik Tacizin Sonuçları	37
1.6.2.1. Mağdur ile İlgili Sonuçlar.....	37
1.6.2.1.1. Ekonomik ve Sosyal Maliyetler	37
1.6.2.1.2. Duygusal ve Fiziksel Maliyetler	38
1.6.2.2. Mağdurun Ailesi ile İlgili Sonuçlar	39
1.6.2.3. Örgütsel Sonuçlar	40
1.6.2.4. Toplumsal Sonuçlar	41

İKİNCİ BÖLÜM

İŞYERİNDE PSİKOLOJİK TACİZE MARUZ KALAN İŞÇİLERİN HAKLARI

2.1. Uluslararası Hukuk ve Ulusal Hukukta İşyerinde Psikolojik Taciz. 43	
2.1.1. Uluslararası Hukukta İşyerinde Psikolojik Taciz.....	43
2.1.1.1. Avrupa Birliği Hukukunda Psikolojik Taciz Kavramı 43	
2.1.1.2. Avrupa Sosyal Şartı ve 1996 Tarihli Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı	44
2.1.1.3. Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsü Avrupa Sözleşmesi 45	
2.1.1.4. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı	45
2.1.1.5. 12 Haziran 1989 Tarihli 89/391/EEC Sayılı Avrupa Konsey Yönergesi.....	46
2.1.1.6. Avrupa Birliği 2000/43/EC, 2000/78/EC ve 2002/73/EC Sayılı Direktifleri.....	47
2.1.1.7. Avrupa Birliği 20 Eylül 2001 Tarihli 2001/2339/INI Sayılı Parlamento Kararı.....	48

2.1.1.8.	Avrupa Komisyonu Psikolojik Tacize Karşı Yükselen Bilinç Başlıklı Rapor	49
2.1.1.9.	5 Temmuz 2006 Tarihli 2006/54/EC Sayılı Avrupa Parlamento ve Konsey Yönergesi.....	49
2.1.1.10.	Avrupa Birliği Sosyal Taraflarınca İmzalanın İşyerlerinde Taciz ve Şiddetle Mücadele Çerçeve Anlaşması	51
2.1.1.11.	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmelerinde İşyerinde Psikolojik Tacize İlişkin Düzenlemeler	51
2.2.	Ulusal Hukukta İşyerinde Psikolojik Taciz	53
2.2.1.	Genel Olarak	53
2.2.2.	Türkiye’de Psikolojik Taciz ile İlgili Düzenlemeler.....	55
2.2.2.1.	T.C Anayasası’nda Psikolojik Taciz	55
2.2.2.2.	Türk Borçlar Kanunu’nda Psikolojik Taciz.....	60
2.2.2.3.	Türk Ceza Kanunu’nda Psikolojik Taciz.....	62
2.2.2.4.	Türk Medeni Kanunu’nda Psikolojik Taciz	67
2.2.2.5.	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda Psikolojik Taciz	69
2.2.2.6.	Başbakanlık Genelgesi (İşyerlerinde Psikolojik Tacizin Önlenmesi)	71
2.2.2.7.	6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’na Göre Psikolojik Taciz	73
2.2.2.8.	4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’na Göre Psikolojik Taciz	74
2.2.2.9.	6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’na Göre Psikolojik Taciz	75
2.2.2.10.	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na Göre Psikolojik Taciz	76
2.2.2.11.	4857 Sayılı İş Kanunu’nda Psikolojik Taciz	77
2.2.2.11.1.	Ayrımcılık ve Kötüniyet Tazminatı Davası Açma Hakkı	79
2.2.2.11.2.	Fesih Hakkı	81
2.2.2.11.3.	Arabulucuya Başvurma Hakkı	85
2.2.2.11.4.	İşe İade Davası Açma Hakkı.....	86
2.3.	Mağdur İşçilerin Başvurabileceği Hukuki Korunma Yolları	86
2.3.1.	İşverenin İşçiyi Gözetme Borcu.....	86
2.3.1.1.	İşverenin Gözetme Borcunun İhlali Halinde Hukuki Sorumluluğu	90
2.3.1.2.	Mağdur İşçinin Başvurabileceği Hukuki Yollar.....	91

2.3.1.2.1.	İş Görme Borcunu İfadan Kaçınma	91
2.3.1.2.2.	Tazminat Davaları.....	94
2.3.1.2.2.1.	Maddi Tazminat.....	94
2.3.1.2.2.2.	Manevi Tazminat.....	96
2.3.1.2.2.3.	Destekten Yoksun Kalma Tazminatı.....	97
2.3.2.	Sosyal Güvenlik Hukuku Bakımından Sonuçları.....	99
2.3.2.1.	İş Kazası Sayılma	99
2.3.2.2.	Meslek Hastalığı Sayılma	101
2.3.3.	İşçinin Kişilik Hakları ve Korunması	104
2.3.3.1.	Genel Olarak.....	104
2.3.3.2.	Kişilik Hakkına İlişkin Düzenlemeler	105
2.3.3.3.	Kişilik Hakkının İhlali Halinde Başvurulabilecek Hukuki Yollar	106
2.3.3.4.	İş Kanunu'nda Eşit Davranma Borcu ve İşyerinde Psikolojik Taciz	107

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM PSİKOLOJİK TACİZDE İSPAT SORUNU

3.1. Genel Olarak İspat Sorunu	111
3.1.1. Psikolojik Tacizde İspat Yüğü ve İspat Ölçüsü	116
3.1.2. Psikolojik Taciz Davalarında Görevli Mahkeme	121
3.2. Yargı Kararlarında Psikolojik Tacizin Değerlendirilmesi ve Psikolojik Taciz İddiasının İspatı.....	122
3.2.1. Yargı Kararlarında Psikolojik Tacizin Değerlendirilmesi	122
3.2.2. Yargı Kararlarında Psikolojik Taciz İddiasının İspatı.....	124
3.2.2.1. Psikolojik Tacizin İspatında Kullanılabilecek Deliller.....	126
3.3. Yaşanmış Örneklerle Psikolojik Taciz Değerlendirmesi	131
3.3.1. Örnek Olay-1.....	131
3.3.2. Örnek Olay-2.....	133
3.3.3. Örnek Olay-3.....	135
SONUÇ	139
KAYNAKÇA.....	141